



Victor Nordin
Utredare
victor.nordin@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Framtida verksamhet, AB Visit Trelleborg

Sammanfattning

I samband med bokslutet 2022 framförde Ernst & Young i sin revisionsrapport att nuvarande finansieringslösning för AB Visit Trelleborg via koncernbidrag innebär skattetekniska risker. Mot bakgrund av angivna risker samt pågående utredning avseende samordningen av vissa verksamheter inom Trelleborgs kommun fick KPMG i uppdrag att utreda skattemässiga och ekonomiska förutsättningar för olika driftsformer för AB Visit Trelleborg.

KPMG:s utredning resulterade i en rapport som visar att AB Visit Trelleborgs verksamhet bör bedrivas i förvaltningsform. Det innebär en upplösning av bolaget och skulle medföra kostnadseffektiviseringar i form av att verksamheten i stället till stora delar kan utgå från kommunens funktioner. Det innebär även att kommunkoncernen kan säkerställa en korrekt finansieringsmodell av den verksamhet som bedrivs, samt att verksamheten fortfarande kan finansieras via utdelning från Trelleborgs Rådhus AB till Trelleborgs kommun.

Trelleborgs Rådhus AB beslutade den 25 oktober 2023, § 9, föreslå kommunfullmäktige besluta att Trelleborgs kommun övertar verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriver verksamheten i förvaltningsform.

Kommunfullmäktige beslutade den 18 december 2023, § 255, att återremittera ärendet för att ge kommunstyrelsen i uppdrag att, via extern part, utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för en fortsatt drift av AB Visit Trelleborg i aktiebolagsform kontra förvaltningsform.

PwC har fått i uppdrag att genomföra utredningen med syfte att svara på det uppdrag som gavs till kommunstyrelsen. PwC:s utredning visar på skattemässig och kommunalrättslig problematik med att driva AB Visit Trelleborg i bolagsform och delar tidigare utrednings bedömning att bolaget bör bedrivas i förvaltningsform.

Med anledning av vad som framkommit av PwC:s rapport och vad som i övrigt framförts i ärendet föreslår kommunledningsförvaltningen kommunfullmäktige besluta att Trelleborgs kommun ska överta verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriva verksamheten i förvaltningsform under kommunstyrelsen från den 1 oktober 2024, att uppdra till Trelleborgs Rådhus AB att genomföra likvidation av AB Visit Trelleborg, att genomföra nödvändiga revideringar av kommunstyrelsens

reglemente, att kostnaden för drift av verksamheten i förvaltningsform under 2024 finansieras genom kommunstyrelsens budget för oförutsedda kostnader, att finansiering för 2025 och framåt omhändertas i ordinarie budgetprocess samt att kommunstyrelsen får i uppdrag att skyndsamt begära rättelse hos Skatteverket av tidigare års inkomstskatt.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-03-15
 Rapport från PwC, 2024-03-15
 Reglemente för kommunstyrelsen, antaget av KF 2023-10-16, § 197
 Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2023-12-18, § 255
 Skrivelse från styrelsen i AB Visit Trelleborg, 2023-11-13
 Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-10-31
 Protokollsutdrag Trelleborgs Rådhus AB 2023-10-25, § 9
 Tjänsteskrivelse till Trelleborgs Rådhus AB, TRAB 2023/50, 2023-10-16
 Skrivelse från styrelsen i AB Visit Trelleborg, 2023-10-10
 Rapport från KPMG, 2023-09-03
 Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2023-06-19, § 153

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att Trelleborgs kommun ska överta verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriva verksamheten i förvaltningsform under kommunstyrelsen per den 1 oktober 2024

att uppdra till Trelleborgs Rådhus AB att genomföra likvidation av AB Visit Trelleborg

att revidera *Reglemente för Kommunstyrelsen* med följande tillägg under § 18, *Styrelsens övriga uppgifter och ansvarsområden*:

23. ansvara för frågor om turism, besöksnäring och destinationsutveckling, tidigare AB Visit Trelleborgs verksamhet.

att revideringen av *Reglemente för Kommunstyrelsen* gäller från och med den 1 oktober 2024

att uppdra till kommunstyrelsen att genomföra revideringen av reglementet den 1 oktober 2024

att kostnaden för drift av verksamheten i förvaltningsform under 2024 finansieras genom kommunstyrelsens budget för oförutsedda kostnader

att finansiering för 2025 och framåt omhändertas i ordinarie budgetprocess

att uppdra till kommunstyrelsen att skyndsamt begära rättelse hos Skatteverket av tidigare års inkomstskatt.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Trelleborgs Rådhus AB
AB Visit Trelleborg
Kommunrevisionen

Ärendet

I samband med bokslutet 2022 framförde Ernst & Young i sin revisionsrapport att nuvarande finansieringslösning för AB Visit Trelleborg via koncernbidrag innebär skattetekniska risker. Mot bakgrund av angivna risker samt pågående utredning avseende samordningen av vissa verksamheter inom Trelleborgs kommun fick KPMG i uppdrag att utreda skattemässiga och ekonomiska förutsättningar för olika driftsformer för AB Visit Trelleborg.

Parallellt med utredningen pågick även en översyn av kultur- och fritidsnämndens uppgifter och ansvarsområden. Den 19 juni 2023, § 153, beslutade kommunfullmäktige att kultur- och fritidsnämndens uppgifter och ansvar avseende evenemang ska flyttas till AB Visit Trelleborg. Kommunfullmäktige beslutade vidare, med avseende på vad som framkommit gällande möjligheten för AB Visit Trelleborg att fortsätta verka som bolag utifrån nuvarande finansieringsform, uppdra till kommunstyrelsen att utreda hur verksamheten inom bolaget skulle kunna bedrivas i annan organisatorisk form om bolaget avvecklas.

KPMG:s utredning resulterade i en rapport som visar att AB Visit Trelleborgs verksamhet bör bedrivas i förvaltningsform. Det innebär en upplösning av bolaget och skulle medföra kostnadseffektiviseringar i form av att verksamheten i stället till stora delar kan utgå från kommunens funktioner. Det innebär även att kommunkoncernen kan säkerställa en korrekt finansieringsmodell av den verksamhet som bedrivs, samt att verksamheten fortfarande kan finansieras via utdelning från Trelleborgs Rådhus AB till Trelleborgs kommun.

KPMG:s rapport har presenterats som ett informationsärende för styrelsen i AB Visit Trelleborg. Med anledning av detta har AB Visit Trelleborg återkommit med en sammanställning av styrelsens synpunkter avseende förändringen av verksamhetens organisationsform.

Trelleborgs Rådhus AB beslutade den 25 oktober 2023, § 9, föreslå kommunfullmäktige besluta att Trelleborgs kommun övertar verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriver verksamheten i förvaltningsform. Trelleborgs Rådhus AB beslutade vidare rekommendera kommunfullmäktige att beakta inlämnad skrivelse från AB Visit Trelleborg i det fortsatta arbetet.

När kommunfullmäktige hanterade ärendet den 18 december 2023 var beslutsförslaget:

- att Trelleborgs kommun ska överta verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriva verksamheten i förvaltningsform
- att uppdra till kommunstyrelsen att utreda hur verksamheten kan bedrivas inom ramen för ordinarie nämnds- och förvaltningsorganisation
- att skrivelserna med synpunkter från styrelsen i AB Visit Trelleborg ska beaktas i utredningsarbetet
- att kommunstyrelsen ska återkomma till kommunfullmäktige senast i april 2024 för beslut om ny organisation.

Av kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse framgick att ambitionen var att ny organisation kan genomföras per den 1 september 2024.

Komplettering efter återremiss

Kommunfullmäktige beslutade den 18 december 2023, § 255, att återremittera ärendet för att ge kommunstyrelsen i uppdrag att, via extern part, utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för en fortsatt drift av AB Visit Trelleborg i aktiebolagsform kontra förvaltningsform.

Kommunledningsförvaltningen har upphandlat utredningsuppdraget som tilldelats PwC. PwC har genomfört en utredning med syftet att svara på det uppdrag som gavs av kommunfullmäktige den 18 december 2023, § 255. PwC har utgått ifrån att besvara följande frågor:

- Vad skulle krävas för att kunna behålla verksamheten i bolagsform och samtidigt eliminera de skatterättsliga och ekonomiska riskerna?
- Vilka ekonomiska, organisatoriska och verksamhetsmässiga fördelar skulle uppstå om verksamheten bedrivs i förvaltningsform?
- Vilka eventuella begränsningar skulle det innebära för verksamheten om verksamheten bedrivs i förvaltningsform? (Intresset från och förutsättningarna för att samarbeta med, respektive sälja tjänster till, kringliggande kommuner är särskilt av intresse att belysa.)
- Om verksamheten läggs över i kommunal regi, var i organisationen bör verksamheten placeras för att uppnå bästa effekt?

Som metodisk ansats har PwC använt sig av de tre perspektiven verksamhet, juridik och skatt i syfte att formulera fördelar och begränsningar med driftsformer för AB Visit Trelleborg. Delen om verksamhet utgår från styrande dokument, intervjuer och omvärldsorientering. Juridik och skatt utgår från tillämpbar lagstiftning och praxis.

Verksamhet

Bolagsform

Utredningen visar på både fördelar och begränsningar för verksamhet och organisation vid fortsatt drift i bolagsform.

Som fördelar nämns större möjlighet att bevara ett agilt arbetssätt som gynnar tempot i verksamheten, att teamkänsla och en stark gemensam kultur bedöms ha förutsättningar att vara starkare vid drift i bolagsform samt att bolagsform medger större möjlighet till försäljning av tjänster till näringslivet, vilket öppnar upp för ytterligare finansieringskällor.

Som begränsningar nämns att avståndet mellan kommunledning och verksamhet, både formellt och informellt, blir längre vid drift i bolagsform samt att drift i bolagsform ökar kraven på ägaren avseende de krav som driftsformen ställer på styrning och uppföljning. I annat fall finns risk att eventuella felaktigheter och oegentligheter inte upptäcks samt att gränsdragningen mot kommunens förvaltningar riskerar att bli otydlig.

Sammantaget bedöms begränsningarna vara av en allvarigare karaktär jämfört med fördelarna men att val av driftsform är minde viktigt jämfört med hur driftsformen tillämpas och följs upp.

Förvaltningsform

Utredningen visar på både fördelar och begränsningar för verksamhet och organisation vid övergång till drift i förvaltningsform. Fördelarna och begränsningarna är till stor del de omvända jämfört med drift i bolagsform.

Vid drift i förvaltningsform bedöms avståndet mellan kommunledning och verksamhet, både formellt och informellt, blir kortare, möjligheten till samverkan med andra förvaltningar gynnas, kostnaden för stödfunktioner kan sannolikt minskas och drift i förvaltningsform möjliggör samverkan med regionen och andra kommuner.

Vid drift i förvaltningsform kan verksamheten inte längre sälja tjänster på samma sätt till privata företag och beslutsfattandet blir mer formaliserat och har längre ledtider än vid drift i bolagsform.

Övrigt om verksamhet

Av genomförda intervjuer framgår bland annat att respondenterna framhåller en stor uppskattning för bolagets verksamhet, framdrift och engagemang.

I intervjuer med bolagets medarbetare framkommer bland annat att det finns en betydande negativ effekt på den psykosociala arbetsmiljön kopplat till processen gällande bolagets framtida driftsform och en upplevd oviss framtid.

Utredningen har visat på en rad utmaningar att hantera oaktat driftsform. Vid drift i förvaltningsform lämnas följande rekommendationer:

- Utredningen har visat på en svag ägarstyrning, styrningen har förutsättning att förstärkas vid placering i kommunledningsförvaltningen. Insynen bör stärkas även vid drift i förvaltningsform.
- Arbeta för att bevara den lösningsorienterade kulturen och det gemensamma engagemanget bland medarbetarna.
- Befintliga samarbeten och former för samverkan bör genomlysas, utvärderas och regleras i avtal i det fall de går i linje med uppdraget.
- Avtal för samverkan med samverkanspartners bör framöver ingås skriftligen.
- Definiera gränsdragningar och hur verksamheten samverkar med andra förvaltningar.

Juridik

Den juridiska analysen visar på att AB Visit Trelleborg kan drivas i både bolags- och förvaltningsform. Dock framförs en rad problem vid drift i bolagsform.

I analysen framförs att frånvaron av de kommunala principerna (exempelvis självkostnadsprincipen, lokaliseringsprincipen och likställighetsprincipen) i rådande bolagsordning samt att AB Visit Trelleborg i bolagsordningen har angett att bolagets verksamhet ska bedrivas utifrån marknadsmässiga principer innebär att verksamheten såsom den bedrivs idag inte kan anses kompetensenlig. Den kommunala kompetensen anger den yttre ramen för kommunens handlingsfrihet. För att den ska anses kompetensenlig, och för att AB Visit Trelleborg ska kunna fortsätta drivas i bolagsform, ska bolagsordningen ange enligt vilka kommunala

principer som bolaget ska bedriva sin verksamhet samt att verksamheten ska bedrivas i enlighet med självkostnadsprincipen.

Sammantaget målar den juridiska analysen upp en komplex bild av drivandet av AB Visit Trelleborg i bolagsform. Utöver vad som sammanfattats ovan framförs även problematik kopplat till bolagets möjligt att bedriva sin verksamhet utifrån marknadsmässiga principer samt en aktualisering av statsstödsregler om bolaget ska drivas i enlighet med självkostnadsprincipen, vilket kommunallagen stadgar att det ska.

Skatt

Den skattemässiga analysen visar på att de tjänster som AB Visit Trelleborg tillhandahåller är till nytta för kommunen. Vid drift i bolagsform ska bolaget fakturera Trelleborgs kommun motsvarande värdet av de tjänster man tillhandahåller, alternativt ska uttagsbeskattning ske.

Vid drift i förvaltningsform skulle verksamhetens resultat inte ha någon påverkan på inkomstbeskattningen då Trelleborgs kommun inte är skattepliktig för inkomstskatt. Vad gäller moms skulle kommunen, även vid drift i förvaltningsform, fortsättningsvis ha möjlighet att få ersättning för moms på kostnader i verksamheten genom kompensationssystemet för kommunernas ingående moms.

Oavsett beslut om driftsform är utredningens rekommendation att kommunen begär omprövning av deklarationer för inkomstskatt och moms avseende tidigare år för att undvika risken för att bolaget drabbas av skattetillägg och att bolagets företrädare drabbas av andra påföljder.

PwC:s samlade bedömning och rekommendation

PwC:s samlade bedömning, utifrån utredningens resultat och Trelleborgs kommuns förutsättningar, är att organisering i förvaltningsform är den lösning som är bäst lämpad för driften framåt.

PwC har undersökt olika alternativ för organisering i förvaltningsform. PwC:s bedömning, utifrån undersökta alternativ, är att den mest lämpliga placeringen är inom kommunledningsförvaltningen, avdelningen tillväxt- och näringsliv.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att utredningen delar tidigare utrednings rekommendation att AB Visit Trelleborg bör bedrivas i förvaltningsform. Kommunledningsförvaltningen föreslår att fullmäktige fattar beslut om att verksamheten ska övergå till drift i förvaltningsform under kommunstyrelsen från den 1 oktober 2024. Nedan följer kommunledningsförvaltningens överväganden samt de förslag till beslut som är nödvändiga kopplat till en övergång.

Det finns en stor uppskattning för bolagets verksamhet, framdrift och engagemang samtidigt som den pågående processen gällande bolagets framtida driftsform skapar osäkerhet och negativa psykosociala arbetsmiljö effekter för bolagets personal. Det är av stor vikt att den kompetens som finns i bolaget värnas, oavsett framtida driftsform. Det är också av stor vikt, för medarbetares arbetsmiljö men

även för tydligheten gentemot externa aktörer, att komma vidare i beslutsprocessen och ge besked om bolagets framtida driftsform.

Verksamhetsövergång

Särskilda skyddsregler gäller för arbetstagare vid ofrivilligt arbetsgivarbyte, det vill säga vid övergång av ett företag, en verksamhet eller en del av en verksamhet från en arbetsgivare till en annan.

Reglerna finns i 6 b § LAS och 28 § MBL och bygger på EU-direktivet om skydd för arbetstagarers rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter (2001/23/EG).

För att kunna avgöra om reglerna är tillämpliga måste man först ta ställning till om det är fråga om en verksamhetsövergång i lagens mening.

Om fullmäktige fattar beslut om att Trelleborgs kommun ska överta verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriva verksamheten i förvaltningsform kommer kommunledningsförvaltningen tillsätta en arbetsgrupp för att säkra att samtliga perspektiv i övergången sköts på ett korrekt och kvalitativt sätt där de olika processerna är synkroniserade med varandra och samordnade med det arbete som görs parallellt med avveckling av bolaget. Arbetsgruppen kommer att innehålla kompetenser inom HR/arbetsrätt, kommunikation, ekonomi/budgetprocess samt juridik.

Finansiering

Kostnaden för drift av verksamheten i förvaltningsform under 2024 föreslås finansieras genom kommunstyrelsens budget för oförutsedda kostnader.

Från 2025 och framåt omhändertas kostnaderna för verksamheten i ordinarie budgetprocess.

Omhändertagande av utredningens resultat

PwC:s rapport har visat på en rad utmaningar, oaktat framtida driftsform, kopplat till uppdrag, insyn, gränsdragning och samverkan. Oavsett vilket beslut fullmäktige fattar gällande framtida driftsform så kommer utredningens resultat att omhändertas i den framtida planeringen av verksamheten.

Kommunstyrelsens reglemente

En övergång av verksamheten i AB Visit Trelleborg till att bedrivas i förvaltningsform under kommunstyrelsen kräver en revidering av kommunstyrelsens reglemente så att det framgår att kommunstyrelsen ansvarar för det som idag är bolagets ansvarsområde.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att det görs följande tillägg i kommunstyrelsens gällande reglemente (beslutat av KF 2023-10-16, § 197) under § 18 *Styrelsens övriga uppgifter och ansvarsområden*;

23. ansvara för frågor om turism, besöksnäring och destinationsutveckling, tidigare AB Visit Trelleborgs verksamhet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att fullmäktige beslutar att tillägget i reglementet ska gälla från och med det datum som övergången sker, den 1 oktober

2024, samt att kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra ändringen i sitt reglemente detta datum.

Slutlig bedömning

Genom PwC:s utredning har kommunstyrelsen fullgjort det uppdrag som gavs av fullmäktige i återremissen av ärendet den 18 december 2023.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar även att, genom den genomförda utredningen, har de synpunkter som framfördes i två skrivelser från AB Visit Trelleborgs styrelse beaktats.

Med anledning av vad som framkommit av PwC:s rapport och vad som i övrigt framförts i ärendet föreslår kommunledningsförvaltningen kommunfullmäktige besluta att Trelleborgs kommun ska överta verksamheten i AB Visit Trelleborg och bedriva verksamheten i förvaltningsform under kommunstyrelsen från den 1 oktober 2024, att uppdra till Trelleborgs Rådhus AB att genomföra likvidation av AB Visit Trelleborg, att genomföra nödvändiga revideringar av kommunstyrelsens reglemente, att kostnaden för drift av verksamheten i förvaltningsform under 2024 finansieras genom kommunstyrelsens budget för oförutsedda kostnader, att finansiering för 2025 och framåt omhändertas i ordinarie budgetprocess samt att kommunstyrelsen får i uppdrag att skyndsamt begära rättelse hos Skatteverket av tidigare års inkomstskatt.